

Laidiens: 31.08.2005., Nr. 137

Ministru kabineta noteikumi Nr.638

Rīgā 2005.gada 30.augustā (prot. Nr.49 11.§)

Noteikumi par akcīzes nodokļa nodrošinājumiem alkoholiskajiem dzērieniem, tabakas izstrādājumiem un naftas produktiem

Izdoti saskaņā ar likuma “Par akcīzes nodokli” 32.panta sesto daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā iesniedzami, administrējami, dzēšami un atdodami alkoholisko dzērienu, tabakas izstrādājumu un naftas produktu (turpmāk – akcīzes preces) akcīzes nodokļa nodrošinājumi (turpmāk – nodrošinājumi), kā arī nosacījumus, kurus izpildot akcīzes nodokļa (turpmāk – nodoklis) maksātājam var samazināt nodrošinājuma lielumu.

2. Nodrošinājumu Valsts ieņēmumu dienestā iesniedz persona, kura likumā “Par akcīzes nodokli” (turpmāk – likums) noteiktajā kārtībā paredzējusi veikt darbības ar akcīzes precēm, piemērojot atlikto nodokļa maksāšanu, un uzņemas atbildību par iespējamā nodokļa parāda maksāšanu, iesniedzot nodrošinājumu (turpmāk – nodrošinājuma iesniedzējs). Nodrošinājuma iesniegšanu un reģistrāciju apliecina Valsts ieņēmumu dienestā izsniegta nodrošinājuma apliecība.

3. Ja akcīzes preces iaved no ārvalsts, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts, vai no teritorijām, kuras minētas likuma 2.panta ceturtais daļas 2.punktā, un tām piemēro pagaidu uzglabāšanu vai muitas atzītu preču izmantošanu, nodrošinājumus iesniedz, administrē, dzēš un atdod, kā arī to lielumu samazina atbilstoši šo noteikumu VIII nodaļā noteiktajām prasībām.

4. Akcīzes preču uzglabāšanai, kā arī citām ar likumu atļautajām darbībām ar akcīzes precēm brīvajā zonā vai brīvajā noliktavā, piemērojot akcīzes precēm atlikto nodokļa maksāšanu, nodrošinājums nav nepieciešams.

5. Nodrošinājuma iesniedzējs par nodrošinājumu var iesniegt saistību izpildes apdrošināšanas polisi vai kredītiestādes galvojumu, ja Latvijas Republikā reģistrēta apdrošināšanas sabiedrība vai ārvalstu apdrošinātājs (ārpus Latvijas Republikas reģistrēta persona, kurai mītnes (reģistrācijas) valstī ir tiesības veikt apdrošināšanu) (turpmāk – apdrošinātājs), kam ir tiesības veikt apdrošināšanu Latvijas Republikā un kas izsniedzis saistību izpildes apdrošināšanas polisi, vai kredītiestāde, kas izsniegusi kredītiestādes galvojumu, ir ieguvuši nodrošinātāja statusu šo noteikumu VII nodaļā noteiktajā kārtībā (turpmāk – nodrošinātājs). Izvērtējot jautājumu par nodrošinājuma apliecības izsniegšanu vai pārreģistrāciju, grozījumi saistību izpildes apdrošināšanas polisē vai kredītiestādes galvojumā ir vērtējami kopā ar saistību izpildes apdrošināšanas polisi vai kredītiestādes galvojumu, kuros ir izdarīti grozījumi.

6. Nodrošinājumu iesniedz un reģistrē atsevišķi katram komercdarbības veidam ar akcīzes precēm (akcīzes preču noliktavas turētāja darbībai, apstiprināta tirgotāja darbībai, nodokļa maksātāja pārstāvja darbībai, neapstiprināta tirgotāja darbībai un importētāja darbībai).
7. Valsts ieņēmumu dienests var neizsniegt nodrošinājuma apliecību vai nepārreģistrēt nodrošinājumu, ja:
- 7.1. nav iesniegts iesniegums un visi iesniegumam pievienojamie dokumenti vai arī tajos nav norādīta visa šo noteikumu 33. vai 37.punktā minētā informācija;
- 7.2. iesniegtā nodrošinājuma apjoms ir mazāks par šo noteikumu 32., 43., 44., 45., 46. vai 47.punktā minēto nodrošinājuma lielumu vai arī nodrošinājuma aprēķins ir nepareizs vai nepamatots;
- 7.3. persona, kas ir izsniegusi nodrošinājumu, nav ieguvusi nodrošinātāja statusu vai arī to ir zaudējusi šo noteikumu VII nodaļā noteiktajā kārtībā;
- 7.4. nodrošinājuma iesniedzējam vai personai, kurai ir izsniegta nodrošinājuma apliecība, ir nodokļu parāds (izņemot gadījumus, ja attiecīgo maksājumu termiņi normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir pagarināti un nodrošinājuma iesniedzējs vai persona, kurai ir izsniegta nodrošinājuma apliecība, nodokļu parāda saistības pilda);
- 7.5. nodrošinājuma iesniedzējs vai persona, kurai ir izsniegta nodrošinājuma apliecība, ir sniegusi Valsts ieņēmumu dienestā būtisku nepatiesu informāciju, kas saistīta ar nodokļa samaksu vai nodrošinājuma piemērošanu;
- 7.6. nodrošinājuma iesniedzējam vai personai, kurai ir izsniegta nodrošinājuma apliecība, gada laikā pirms iesnieguma iesniegšanas vienreizējā vai vispārējā nodrošinājuma apliecība ir anulēta par nodrošinājumu izmantošanu reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumu;
- 7.7. iesniegtais nodrošinājums ir paredzēts akcīzes preču noliktavas turētāja, apstiprināta vai neapstiprināta tirgotāja, nodokļa maksātāja pārstāvja vai importētāja darbībai ar tālāku akcīzes preču realizāciju un nodrošinājuma iesniedzējam vai personai, kurai ir izsniegta nodrošinājuma apliecība, nav atbilstošas speciālās atļaujas (licences) akcīzes preču noliktavas turētāja, apstiprināta tirgotāja, nodokļa maksātāja pārstāvja darbībai, vairumtirdzniecībai vai mazumtirdzniecībai vai arī tās darbība ir apturēta.
8. Valsts ieņēmumu dienests var apturēt nodrošinājuma apliecības darbību uz laiku līdz 90 dienām un uzlikt personai, kurai ir izsniegta nodrošinājuma apliecība, par pienākumu novērst konstatētos pārkāpumus, pieprasīt palielināt nodrošinājuma apjomu 100 procentu apmērā no maksimālā iespējamā nodokļa parāda un/vai iesniegt citu nodrošinājumu, ja:
- 8.1. minētajai personai ir nodokļu parāds (izņemot gadījumus, ja attiecīgo maksājumu termiņi normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir pagarināti un persona nodokļu parāda saistības pilda);
- 8.2. minētā persona nav samaksājusi naudas sodu, kas uzlikts par nodrošinājumu izmantošanu reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumiem;
- 8.3. minētā persona ir sniegusi Valsts ieņēmumu dienestā nepatiesu vai nepilnīgu informāciju, kas saistīta ar nodokļa samaksu vai nodrošinājuma piemērošanu;
- 8.4. minētā persona vai nodrošinātājs neievēro normatīvajos aktos noteikto nodokļa maksāšanas kārtību;
- 8.5. minētā persona nav iesniegusi normatīvajos aktos noteiktos pārskatus un deklarācijas Valsts ieņēmumu dienestā;
- 8.6. minētā persona nav ievērojusi šo noteikumu 13., 14., 29., 47., 51. vai 52.punktā noteiktās prasības;

8.7. iesniegtais nodrošinājums ir paredzēts akcīzes preču noliktavas turētāja, apstiprināta vai neapstiprināta tirgotāja, nodokļa maksātāja pārstāvja vai importētāja darbībai ar tālāku akcīzes preču realizāciju un minētajai personai izsniegtās atbilstošās speciālās atļaujas (licences) akcīzes preču noliktavas turētāja, apstiprināta tirgotāja, nodokļa maksātāja pārstāvja darbībai, vairumtirdzniecībai vai mazumtirdzniecībai darbība ir apturēta.

9. Valsts ieņēmumu dienests aptur nodrošinājuma apliecības darbību uz laiku līdz 90 dienām un uzliek par pienākumu personai, kurai ir izsniegta nodrošinājuma apliecība, novērst konstatētos pārkāpumus, pieprasa palielināt nodrošinājuma apjomu 100 procentu apmērā no maksimālā iespējamā nodokļa parāda un/vai iesniegt citu nodrošinājumu, ja:

9.1. minētā persona nav ievērojusi šo noteikumu 15. vai 50.punktā minētās prasības;

9.2. minētā persona atkārtoti nav iesniegusi normatīvajos aktos noteiktos pārskatus un deklarācijas Valsts ieņēmumu dienestā;

9.3. ir zudis pamats šajos noteikumos noteiktajai vispārējā nodrošinājuma apjoma samazināšanai.

10. Lēmums par nodrošinājuma apliecības darbības apturēšanu stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā pieņemšanas, ja lēmumā nav noteikts citādi.

11. Nodrošinājuma apliecības darbības apturēšanas laikā persona, kurai ir izsniegta nodrošinājuma apliecība, neveic vai pārtrauc darbības ar akcīzes precēm, kas var radīt iespējamā nodokļa parāda pieaugumu.

12. Valsts ieņēmumu dienests, pamatojoties uz tās personas iesniegumu, kurai izsniegta un apturēta nodrošinājuma apliecības darbība, 10 darbdienu laikā no dienas, kad tas ir pārliecinājies, ka ir izpildītas lēmumā par nodrošinājuma apliecības darbības apturēšanu noteiktās prasības, atjauno nodrošinājuma apliecības darbību, par to informējot minēto personu. Lēmums par nodrošinājuma apliecības darbības atjaunošanu stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā pieņemšanas, ja lēmumā nav noteikts citādi.

13. Mainoties informācijai, kas norādīta iesniegumā nodrošinājuma apliecības saņemšanai vai tam pievienotajos dokumentos, nodrošinājuma iesniedzējs vai persona, kurai izsniegta nodrošinājuma apliecība, 10 darbdienu laikā pēc attiecīgo nosacījumu iestāšanās par to informē Valsts ieņēmumu dienestu un iesniedz izmaiņas apliecinošo dokumentu kopijas.

14. Ja mainās nodrošinājuma apliecībā norādītie rekvizīti, persona, kurai ir izsniegta nodrošinājuma apliecība, 10 darbdienu laikā pēc attiecīgo nosacījumu iestāšanās iesniedz pārreģistrācijas iesniegumu Valsts ieņēmumu dienestā.

15. Persona, kurai ir izsniegta nodrošinājuma apliecība, neveic vai pārtrauc darbības, kas var radīt iespējamā nodokļa parāda pieaugumu, ne vēlāk kā ar dienu, kad iespējamais nodokļa parāda apmērs ir sasniedzis vispārējā nodrošinājuma apliecībā norādīto maksimālo iespējamo nodokļa parādu.

16. Akcīzes preču importētājs un akcīzes preču noliktavas turētājs Latvijas Republikā, kā arī citas Eiropas Savienības dalībvalsts akcīzes preču noliktavas turētāja vai pārsūtītājtirgotāja iecelts nodokļa maksātāja pārstāvis var izmantot nodrošinājumu, lai saņemtu nodokļa markas alkoholiskajiem dzērieniem vai tabakas izstrādājumiem (turpmāk – nodokļa markas).

17. Valsts ieņēmumu dienestam ir tiesības anulēt nodrošinājuma apliecību, ja:

17.1. persona, kurai ir izsniegta nodrošinājuma apliecība, nav ievērojusi šo noteikumu 11. vai 27.punktā noteiktās prasības;

17.2. persona, kurai ir izsniegta nodrošinājuma apliecība, noteiktajā laikā nav iesniegusi šo noteikumu 41.punktā minēto pārskatu vai iesniegtajā pārskatā ir sniegusi nepilnīgas vai nepatiesas ziņas;

17.3. Valsts ieņēmumu dienesta pilnvarotajām amatpersonām netiek nodrošināta iespēja deklarētajā darba laikā piekļūt akcīzes preču uzglabāšanas, ražošanas, apstrādes, pārstrādes, marķēšanas vai naftas produktu sajaukšanas vietām vai dokumentācijai.

18. Valsts ieņēmumu dienests anulē nodrošinājuma apliecību, ja:

18.1. persona, kurai ir izsniegta nodrošinājuma apliecība, nav izpildījusi Valsts ieņēmumu dienesta lēmumā par nodrošinājuma apliecības darbības apturēšanu noteiktās prasības;

18.2. persona, kurai ir izsniegta nodrošinājuma apliecība, ir izslēgta no Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra vai komercreģistra;

18.3. persona, kurai ir izsniegta nodrošinājuma apliecība, pēc atkārtota uzaicinājuma nav ieradies Valsts ieņēmumu dienestā;

18.4. persona, kurai ir izsniegta nodrošinājuma apliecība, ir iesniegusi iesniegumu par nodrošinājuma apliecības anulēšanu;

18.5. iesniegtais nodrošinājums ir paredzēts akcīzes preču noliktavas turētāja, apstiprināta vai neapstiprināta tirgotāja, nodokļa maksātāja pārstāvja vai importētāja darbībai ar tālāku akcīzes preču realizāciju un personai, kurai ir izsniegta nodrošinājuma apliecība, izsniegtā atbilstošā speciālā atļauja (licence) akcīzes preču noliktavas turētāja, apstiprināta tirgotāja, nodokļa maksātāja pārstāvja darbībai, vairumtirdzniecībai vai mazumtirdzniecībai ir zaudējusi spēku;

18.6. persona, kas izsniegusi nodrošinājumu, ir zaudējusi šo noteikumu VII nodaļā noteiktajā kārtībā saņemto nodrošinātāja statusu;

18.7. saņemts nodrošinātāja paziņojums par kredītiestādes galvojuma atsaukšanu vai saistību izpildes apdrošināšanas polises anulēšanu atbilstoši līgumam ar Valsts ieņēmumu dienestu, kas noslēgts šo noteikumu VII nodaļā noteiktajā kārtībā.

19. Lēmums par nodrošinājuma apliecības anulēšanu stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā pieņemšanas, ja lēmumā nav noteikts citādi.

20. Nodrošinājuma apliecība zaudē spēku, ja beidzies nodrošinājuma apliecības derīguma termiņš vai tā tiek anulēta.

21. Ja nodrošinājuma apliecība zaudējusi spēku vai tās darbība ir apturēta, tas neatbrīvo nodrošinātāju un personu, kurai ir izsniegta nodrošinājuma apliecība, no iepriekšējām nodrošinājuma saistībām.

22. Nodrošinājums tiek dzēsts un atdots nodrošinājuma iesniedzējam vai arī izmantots turpmākajiem nodokļa maksājumiem, ja nodrošinājuma apliecība nav izsniegta vai ir zaudējusi spēku un nodrošinājuma iesniedzējs ir iesniedzis Valsts ieņēmumu dienestā dokumentus, kas apliecina, ka darbības ar akcīzes precēm, izmantojot atlikto nodokļa maksāšanu, nav veiktas vai ir pabeigtas atbilstoši normatīvo aktu prasībām, kā arī nodoklis ir samaksāts atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

23. Ja nodrošinājums, uz kuru pamatojoties ir izsniegta nodrošinājuma apliecība, ir dzēsts, tas var tikt izmantots jaunas nodrošinājuma apliecības saņemšanai.

24. Ja nodoklis likumā noteiktajā kārtībā nav samaksāts un netiek samaksāts pēc Valsts ieņēmumu dienesta rakstiska pieprasījuma, nodokļa piedziņai vispirms izmanto iesniegto nodrošinājumu.

25. Ja nodrošinājumam tiek izmantoti dažādi nodrošinājuma veidi, nodokļa parāda samaksai nodrošinājumu izmanto šādā secībā:

25.1. iemaksātā drošības nauda;

25.2. kredītiestādes galvojums vai saistību izpildes apdrošināšanas polise;

25.3. ieķīlātais īpašums.

26. Ja nodrošinājuma apliecība ir izsniegta, izmantojot vairāku nodrošinātāju galvojumus vai saistību izpildes apdrošināšanas polises, nodokļa parāds tiek segts, proporcionāli sadalot nodokļa parāda summu starp nodrošinātājiem un ievērojot to uzņemto saistību apjomu.

27. Persona, kurai ir izsniegta nodrošinājuma apliecība, informē Valsts ieņēmumu dienestu par nozaudēto vai nozagto nodrošinājuma apliecību ne vēlāk kā divu darbdienu laikā no nozaudēšanas vai nozagšanas fakta konstatēšanas.

28. Persona, kurai ir izsniegta nodrošinājuma apliecība, piecu darbdienu laikā pēc nodrošinājuma apliecības pārreģistrācijas vai tās derīguma termiņa beigām, vai arī lēmuma saņemšanas par nodrošinājuma apliecības anulēšanu nodod nederīgo vai spēku zaudējušo nodrošinājuma apliecību Valsts ieņēmumu dienestā un pēc Valsts ieņēmumu dienesta pieprasījuma sniedz visu nepieciešamo informāciju par katru procedūru, kas veikta, izmantojot iesniegto nodrošinājumu un iespējamā nodokļa parāda atbilstību nodrošinājuma apjomam.

29. Persona, kurai ir izsniegta nodrošinājuma apliecība un kas veic darbības ar akcīzes precēm, izmantojot nodrošinājumu – nodokļa marku saņemšanu vai akcīzes preču (izejvielu un gatavās produkcijas) uzglabāšanu un pārvietošanu –, grāmatvedībā nodrošina atsevišķu minēto darbību, tām atbilstošo iespējamo nodokļa parādu un nepieciešamā nodrošinājuma uzskaiti.

30. Šo noteikumu izpildi kontrolē Valsts ieņēmumu dienests.

II. Vienreizējais nodrošinājums

31. Vienreizējā nodrošinājuma lielumu iespējamā nodokļa parāda segšanai nosaka nodrošinājuma iesniedzējs, kurš ir atbildīgs par to, lai vienreizējais nodrošinājums segtu iespējamo nodokļa parādu.

32. Vienreizējā nodrošinājuma lielums ir 100 procentu no iespējamā nodokļa parāda, veicot konkrēto darbību – pārvietojot akcīzes preces vai saņemot nodokļa markas.

33. Lai saņemtu vienreizējā nodrošinājuma apliecību, nodrošinājuma iesniedzējs iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā šādus dokumentus:

33.1. iesniegumu, norādot vienreizējā nodrošinājuma lieluma aprēķinu iespējamā nodokļa parāda segšanai atbilstoši šo noteikumu 32.punktam;

33.2. drošības naudas iemaksu apliecinošu dokumentu atbilstoši šo noteikumu V nodaļā noteiktajām prasībām vai saistību izpildes apdrošināšanas polisi (1.pielikums), vai kredītiestādes galvojumu (2.pielikums), vai ķīlas līgumu, ko nodrošinājuma iesniedzējs noslēdzis ar Valsts ieņēmumu dienestu šo noteikumu VI nodaļā noteiktajā kārtībā;

33.3. ja nodrošinājumu ir plānots izmantot nodokļa marku saņemšanai, – informāciju par nodokļa marku veidu un skaitu;